

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

AZ APASÁG VÁLSÁGA: APA-LÁNY KAPCSOLATOK CHARLES DICKENS OTTHONREGÉNYEIBEN

Nyári Rudolf

Témavezető: Prof. Dr. Bényei Tamás

DEBRECENI EGYETEM

Irodalom- és Kultúratudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2018.

a. Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

A disszertáció célja az apa-leánya viszonyok, illetve apa-leánya cselekmények vizsgálata Charles Dickens négy regényében, mind e kapcsolatok egyediségét tekintve a vizsgált regényeken belül, mind szélesebb kontextusban, olyan visszatérő mintázatokként tekintve őket, amelyekből következtethetünk Dickensnek a viktoriánus apasághoz mint diskurzushoz, illetve általánosságban a viktoriánus családfelfogáshoz való viszonyulására.

Dickens apa-lány kettőseinek legfeltűnőbb, visszatérő vonása, hogy az apafigura ilyen-olyan okból nem képes pátriárkai feladatának ellátására, és így a leánygyermeknek kell ellensúlyoznia apja inkompetenciáját, emiatt nem ritkán felvéve a metaforikus anya vagy feleség szerepét—de mindez nem azért, hogy megkérdőjelezze vagy eltörölje, hanem hogy megújítsa az otthon patriarchális rendjét.

Az elemzések középpontjában az apa és a leány között lezajló interakciók dinamikája áll, amelynek vizsgálatához szükséges a két szereplő szimbolikus

szerepeinek és viselkedési mintázatainak értelmezése mind szűkebb otthonukon belül, mind a nyilvános terekben.

A disszertáció kiindulópontja az a felismerés, hogy Charles Dickens regényei újra meg újra, már-már rögeszmésen visszatérnek az apa-lánya kapcsolatok természetére. Úgy tűnik, Dickens nagyon is tudatosan foglalkozik ezzel a különleges emberi kapcsolattal— időnként több apa-lány kapcsolatot is bemutatva egy regényen belül—, még akkor is, ha az alaptörténet szempontjából ennek kevésbé van jelentősége.

A négy részletesen vizsgált Dickens regény a következő: *Ódon ritkaságok boltja* [*The Old Curiosity Shop*] (1841), *Dombey és Fia* [*Dombey and Son*] (1848), *Nehéz idők* [*Hard Times*] (1854), és *Kis Dorrit* [*Little Dorrit*] (1857). E négy mű viszi színre legárnyaltabb módon az általam tipikusnak tekintett dickens-i apa-lánya szcenárió aspektusait, és e regények vizsgálata alapján lehetséges legérvényesebb módon jellemezni Dickens sajátos viszonyát az apaság viktoriánus diskurzusához.

Ahhoz, hogy érdemben vizsgálhassuk Dickens regényeinek apa-lány viszonyait, s hogy megérthessük e

tekintetben az író egyedi szemléletmódját, az otthon terével, a privátszférával kapcsolatos tágabb ideológiai kontextust kell felvázolni. Paula Marantz Cohen a *The Daughter's Dilemma* című monográfiájában úgy fogalmaz, hogy a család 19. századi ideológiája alapvetően a középosztály ideológiai produktuma, és szerinte ennek legfontosabb következménye „a szűkebb értelemben vett család (*nuclear family*) ideológiájának uralkodóvá válása” (1993, 10).

A viktoriánus társadalom gerincét adó középosztály, amelyre az angol és a birodalmi gazdaság, a külpolitika, és a jog támaszkodott, nem lett volna képes betölteni társadalmi funkcióját az otthon életterét, a magánszférát szabályozó erőteljes ideológiája nélkül. Az olyan fogalmak mint a „domesztikus” (*domestic*), vagy „domesztikusság” (*domesticity*) egyre fontosabbá váltak a viktoriánus kultúrában, s korabeli értelmezésük elválaszthatatlan volt a nemi szerepek viktoriánus értelmezéseitől.

Ennek az ideológiának a középpontjában találjuk a középosztálybeli nőt, a viktoriánus költő, Coventry Patmore elhíresült fogalmával, a „ház angyalát” (*angel of the house*). A középosztálybeli nők, azaz a disszertációban vizsgált

leányszereplők, legalább egy olyan válsághelyzettel szembesülnek Dickens műveiben, amelyben választani kényszerülnek problematikus apjuk és nem kevésbé problémás jövendőbelijük között. Florence Dombey a *Dombey és Fia* című regényben kockára teszi amúgy is kérdéses otthoni szerepét, amikor kapcsolata Walter Gay-jel apja szemében tovább rontja megítélését. Louisa Gradgrind a *Nehéz idők*-ben házasságban él ugyan, egy ponton mégis inkább úgy dönt, hogy visszamegy az apjához, ugyanis még mindig több szabadságot élvez az apja otthonában, mint a férje házában. Nell Trent az *Ódon ritkaságok boltja* és Amy Dorrit a *Kis Dorrit* című regényben nem is mernek komolyan latolgatni egy olyan házasságot és egy olyan új otthont, amelyben nincs helye mentálisan gyenge apjuknak.

b. Az alkalmazott módszerek vázolása

A kiválasztott regényeket a disszertáció az apa-lány kapcsolat négy stádiumaként elemzi, amennyiben mindegyikük egy-egy meghatározott konfliktushelyzetet dramatizál e kapcsolaton belül: Paul Dombey és Florence (a

lány otthonról történő kitaszítotttsága, a leánygyermek szimbolikus, kulturális és pénzbeli értékének metaforizálása), Thomas Gradgrind és Louisa (a fő kérdés az „otthon” működtetésének az alapja: tudományos racionalitás vagy személyes érzelmek), Nell Trent és a nagyapja (ebben a regényben legegyértelműbb a szerepcsere az apafigura és a lányfigura között, és az otthoni ökonómia és együttélés lehetőségeit lehetséges otthoni terek bemutatása révén firtatja a szöveg), végül William Dorrit és Amy (a lány pénzbeli és érzelmi kizsákmányolása).

A regényelemzések fő módszertani elvét a szoros, szövegközeli olvasás szolgáltatja (close reading), amely alkalmas a szöveg metaforikus rétegeinek feltárására. A disszertáció elméleti alapjait a kultúratudomány, a gender studies, és főképpen a családi viszonyok mintázatait, valamint a pszichoanalitikus dinamikát középpontba állító narratológia határozza meg (főként Janet L. Beizer *Family Plots: Balzac's Narrative Generations* című könyve).

Roland Barthes narratológiájára, a pszichoanalitikus elméletre, illetve a feminista irodalomkritikára támaszkodva Beizer szoros kapcsolatot fedez fel az apaság ideológiája és

a tizenkilencedik századi narratívák között. A tizenkilencedik századi regény ugyan az apáról szól, állítja Beizer, de a korszak regényei mégis aláássák státusát, tekintélyét, és erejét a család, a társadalmi, és a narratív kódok törvényének alkotójaként és fenntartójaként. A tizenkilencedik századi szövegek tehát, önmagukkal meg hasonulva, újra meg újra szétúzzák a saját autoritásukat megtestesítő képeket (4). Miközben a korszak francia regényirodalmára koncentrálok, elsősorban Balzacra, Beizer úgy érvel, hogy mivel a Balzac tipikus példája a hagyományos felfogásnak, az, ahogyan ő kezeli az apaság elvi kérdéseit, „tágabb jelentőséggel bír a 19. századi textuális apaságra nézve” (4).

Ugyanakkor hozzát teszi, hogy az *ancien régime* társadalmi berendezkedése „alapvetően patriarchális volt; azaz az apa (atya), az uralkodó és Isten hasonló módon gyakorolták hatalmukat a maguk elkülönült, de egymással folyamatosságot alkotó pozíciójában. Balzac a forradalom utáni társadalomban a hierarchikus tekintély bukását a decentralizált (vagy sokközpontú) individualizmus megjelenését fájtalja. Tekintettel arra, hogy a szimbolikus

rendszerek magától értetődően kultúrafüggők, e központ-nélküliség fogalmilag az apa eltűnéseként ragadható meg” (Beizer 4-5).

A tizenkilencedik századi Angliát ugyan nem tépázták meg forradalmak, a törésvonalak azonban itt is megjelentek—és a Viktória-kori írók regényeiben meg is jelennek.

A disszertáció egyik fő kiindulópontja szerint a Balzac által dramatizált válság számos összetevője megjelenik a viktoriánus prózában is, különösen pedig Dickens regényeiben. Dickens—Balzachoz hasonlóan—ismételten színre viszi az apaság problematikáját, amely—mint Beizer írja—„ezer szállal beleszövődik Balzac elbeszélő szövegeibe s megjelenési formái között látjuk az örökség, az öröklés, az atyai zsarnokság, az árvák vagy törvénytelen gyermekek, a gyermeki engedetlenség és az apagyilkosság váltakozó mintázatai révén” (5).

Az elemző fejezetekben, Beizer felfogásából kiindulva többször utalok a vizsgált regények kulturális és metaforikus kontextusára, „szimbolikus rendnek” nevezve azt; e fogalmat annak tágabb, Jacques Lacan-i értelmében

használok, mely szerint a „szubjektum a ‘szimbolikus rendben jön létre’ ” (Shepherdson 11).

Dickens tehát a Balzacéhoz hasonló központi, akár ikonikus, mégis kérdésekkel és bizonytalanságokkal teli pozíciót tölt be a patriarchális társadalmi berendezkedés, a genealógia, és a domesztikusság viktoriánus diskurzusában.

c. Az eredmények tézisszerű felsorolása

Dickens női szereplőinek értelmezését megnehezíti az—írja Milbank—, hogy nem könnyű eldönteni, „tulajdonképpen milyen műfajú szövegbe strukturálnak bele, vagyis hogy Dickens tulajdonképpen milyen művet is ír: populáris melodramát, realista regényt, tanmesét, politikai satírárt, vagy netán valamilyen keverék műfajt” (80). Milbank megjegyzése különösen a négy vizsgált regény különbségeinek fényében fontos, amely különbségek egyúttal meghatározzák az apa-lány kettősök közötti eltéréseket is.

A Dickens regények apa-lány szcenárióiban, a leánygyermek úgy próbálja megmenteni önmagát, hogy

gondját viseli az apjának, ez az ő sajátos „túlélési stratégiája”, ami a gyakorlatban annyit tesz, hogy megpróbál folyamatosan segíteni az inkompetens, azaz rosszul funkcionáló családfőn, anélkül hogy tudatosan felforgatná a patriarchális diskurzust. Ez megfigyelhető az író *Két város regénye* (*A Tale of Two Cities*) (1859) című történelmi regényében is, amelyet a dickensi apa-lány szcenárió sűrített megjelenítéseként is felfoghatunk.

Michael Slater szerint Dickenst nyilvánvalóan élénken foglalkoztatta a sértett, illetve sebzett nők helyzete a viktoriánus kori Angliában, mégsem ítélte el a kor patriarchális berendezkedését. Sőt, Dickens „minden jel szerint saját hősnőinek társadalmi és szexuális próbatételeire valamiféle tragikus neveltetésként tekint, melynek célja az, hogy e hősnők kibontakoztathassák teljes női (vagy spirituálisan felsőbbrendű) potenciáljukat” (*Dickens and Women* 244), ezzel is erősítve azt a széles körben elfogadott patriarchális szemléletet, amelyet nők generációi is interiorizáltak, és amelynek értelmében a nőiség lényege nem más, mint önfeláldozás.

Abban a scenárióban tehát, amely a disszertáció középpontjában áll, az apa-lány kapcsolat dinamikája felismerhető mintázatot követ. Az elemzett regényekben az apák vagy érzelmileg instabil figuraként jelennek meg előttünk (mint Nell Trent nagyapja az *Ódon ritkaságok boltja*-ban és William Dorrit a *Kis Dorrit*-ban), vagy rideg, öntudatos határozottsággal fellépő szereplőkként (mint Paul Dombey a *Dombey és Fiá*-ban és Thomas Gradgrind a *Nehéz idők*-ben), akiknek lányukhoz való érzelmi közeledése—ha egyáltalán beszélhetünk ilyesmiről—hasonló ahhoz, ahogy a pénz és tekintély világában (sikerrel) forgolódnak. Az otthon szférájában azonban lányuk jelenléte formálja érzelmi életüket, rávilágítva annak hiányosságaira.

Bizonyos esetekben azért, hogy képes legyen ellensúlyozni apja alkalmatlanságát vagy hiányosságait, a lánynak ösztönös lelkierővel kell rendelkeznie (közös melléknevük dacára ilyen Kis Nell és Kis Dorrit); máskor viszont a lány a kezdeti scenárióban látszólag gyenge (mint Florence Dombey és Louisa Gradgrind), ekkor az apa mutatkozik erősnek. A vizsgált regények egyik sajátossága,

hogyan az apa tényleges, illetve szimbolikus ereje vagy éppen gyengesége mindig a lányával való kapcsolatában vagy azon keresztül dramatizálódik. Ez azonban pusztán egy aspektusa az apa-lány szcenáriónak.

Az apa-lány jeleneteken keresztül Dickens azt a kérdést is felveti, vajon életképes-e a patriarchális diskurzus, más szóval a kérdés, amelyre e regények sürgetőleg vissza-visszatérnek, nem más, mint az, hogy az apa szimbolikus pozícióját betöltő konkrét személy gyengesége vagy inkompetenciája (például Dombey szeretetre való képtelensége) vajon többről szól-e mint egyedi jellembeli hiányosságokról, és mélyebb, rendszerszerűbb problémákra utal. Más szóval: aláássa vagy megkérdőjelezi-e a diszfunkcionális apafigurák sora a szimbolikus viktoriánus apaság diskurzusait és intézményeit is?

Az elemzett regényekben a nők, koruktól függetlenül, valahogy képtelenek megfelelni „házi angyal” szerepkörének. E kudarcuk hátterében, azonban, rendszerint nem a patriarchális elvekkkel szembeni lázadásuk húzódik meg, hanem, paradox módon, a családfő személye, aki az

autoritást személyesíti meg, meghatározva a családra vonatkozó ideológián belül a női- és a férfiszerepeket.

Dickens regényeiben éppen az apa az, aki gátolja a nőket (leányát, feleségét egyaránt) abban, hogy betölthessék a számukra előírt otthoni szerepet. Az apa kudarca vagy inkompetenciája Dickens regényeiben annyira feltűnő, hogy nem tulajdoníthatjuk egyszerűen az egyes apafigurák személyes gyarlóságainak. Az okok általánosabb, rendszerszintű viselkedészavarokban keresendők. Dickens apafiguráinak a patriarchális szerepük betöltésére való alkalmatlansága az apaság mint intézmény válságával van összefüggésben, illetve azzal, hogy az apáknak is egyre nehezebb feladatot jelent, hogy megfeleljenek az elvárt szerepnek.

Dickens regényeiben az apa képviseli a társadalmi, a pénzügyi, és az otthoni rendet. Egy anyagi katasztrófa viszont mindig azt a célt szolgálja a történetekben, hogy az az „igazság” kerüljön a felszínre, amely addig a pontig az otthoni élet felszíne alatt lapult meg. Az apa gazdasági alkalmatlanságáról vagy felelőtlenségéről van szó, amely romlásba dönti a családot, miközben a leányáról kiderül,

hogy ő képviseli otthon az ökonómiai józanságot, kompetenciát, és erkölcsi tartást (az 'ökonómia' a görög *oikonomia* szóból származik, melynek jelentése: 'háztartás', vagy 'takarékoság'). Így tehát a leány válik a háztartás ügyeinek a megmentőjévé.

E jelenség megfigyelhető az *Ódon ritkaságok boltjában* és a *Kis Dorrit*-ban is, ahol a gyenge, önmagát áldozatpozícióban dramatizáló nagyapának, illetve William Dorritnak a felelőtlensége pénzügyileg kilátástalan és torz családi ethoszt eredményez. Ez az ethosz indítja el és végzi be azt a romlást, amelynek a legnyilvánvalóbb áldozata a leánygyermek.

Az érzelmileg instabil apafigurák mellett megjelenik a rideg, öntudatosan határozott apa, aki úgy próbálja meg érvényre juttatni akaratát, hogy érzelmek nélkül akarja irányítani a család életét. Paul Dombey a *Dombey és Fiáiban* az a tipikus pátriárka, aki a magánszférában is a nyilvános szféra szabályait akarja érvényesíteni. Dombey nem titkolja, hogy képtelen a gondoskodó apa szerepét játszani lánya mellett. Thomas Gradgrind a *Nehéz idők*-ben legalább megpróbál ebben a szerepében tetszelegni, habár

erőfeszítései őt sem teszik sikeresebbé, mint Dombey-t a lánya iránt érzett közönye, majd undora.

Ezt a két apafigurát az köti össze, hogy mindketten átélnek egy epifánia pillanatot, amelynek köze van leányukhoz. Ugyan mindketten kudarcot vallanak apaként, de csak kudarcaik révén képesek meglátni és megérteni leányuk átformáló otthoni jelenlétének a szükségességét.

A lányok szemszögéből nézve ugyanakkor áldozattá válásuk tűnik elengedhetetlennek a cselekmény számára. E viktimizálódás Dickensnél mitikus méreteket ölt, és a lány—Northrop Frye szavaival—„tipikus vagy esetlegesen kiválasztott áldozattá nem válik”, akit akár „pharmakosnak vagy bűnbaknak” is nevezhetnénk (41). E tekintetben a leányfigura Dickens műveiben nem áll távol Iphigeniától, tehát egy olyan szereplőtől, aki kész apjáért meghalni, aki valami magasabb célt testesít meg, még akkor is, ha e célról (mint pl. Thomas Gradgring „tudományosan megalapozott gyermekneveléséről”) kiderül, hogy abszurd.

Disszertációm a regények elemzése során amellet érvel, hogy Dickens tudatosan hívja fel olvasói figyelmét mind az apa alkalmatlanságára, mind pedig a leány feltétlen

szükségességére a viktoriánus otthonban. Következésképpen helyezi középpontba a lányt, azáltal hogy az egyébként általában alkalmatlan anyát kiírja a történetből, a fiúgyermeket pedig háttérbe szorítja. Így az anyák (és fiaik) szisztematikus kiiktatása kettős szerepet tölthet be.

Egyrészt az anya halálának köszönhető, hogy a lány az otthoni világ előterébe kerülhet, s így módon az apa látható női alternatívájává válhat, aki képes szimbolikus, helyettes anyaként vagy feleségként funkcionálni, ezzel akár otthona szűk határain kívül is elfogadtatni jelenlétét.

Másrészt az anya eltávolítása olyan stratégia is, amelynek révén előkészíthető a lány rituális viktimizációja: a lány így tulajdonképpen rituális áldozat az apaság oltárán. Az a történet azonban, amelyből az anya és a fiúgyermek alapvetően hiányzik, amelyben az apa kudarcot vall, a leánygyermek pedig viktimizálódik, és az apa elismeri, hogy lánya áldozata menti meg őt, végül mégis egy új apai és patriarchális rendhez vezet. Habár ez az új domesztikus rend eltér a korábitól (az apa már nem viselkedik ellentmondást nem tűrően, a lánya pedig már nem áldozat),

a viktoriánus családfelfogás végül is helyreáll, sőt, egy mély válságot követően megerősödik.

Dickens regényei alapján a viktoriánus irodalomban (és társadalomban) a lány lehet az apaság válságára adott lehetséges megoldások egyike, méghozzá épp kezdeti áldozat-funkciójának köszönhetően. Ugyanakkor azt is fontos észrevennünk, hogy Dickens távolról sem feminista szemszögből ítélte el a kor családfelfogását (Gilbert and Gubar 24-26, 617, 619; Auerbach 82-88, 159-60). Inkább arról van szó, hogy szimpátiát vagy empátiát akart kiváltani olvasóiból (Andrews 93-94). Tulajdonképpen, állítja Frances Armstrong, a férfi írók, s közöttük Dickens is, egyértelművé tették, hogy tisztában vannak azzal, hogy milyen nehézségekkel szembesül egy nő, miközben igyekszik a kedvükre tenni, azon viszont már nem igazán gondolkodtak el, vajon az otthoni milió a nők saját szükségleteit kielégíti-e (17); valahogy úgy, ahogy az elemzett regényekben az apák sem gondolkodnak el ezen lányaikkal kapcsolatban.

Dickens regényei elképzelhetetlenek valamilyen patriarchális apafigura nélkül, még akkor is, ha a szóban

forgó apa nem magától értetődően tekintélyelvű. Az író egyértelműen állást foglal a domináns viktoriánus családi ideológia mellett, s így, még akkor is, ha regényeiben a konkrét apák inkompetensnek bizonyulnak, az apaság mint szimbolikus elv vagy diskurzus sértetlen marad.

A korábban felvázolt beizeri elméleti keretet alapul véve arra következtethetünk, hogy az otthon ideológiája egyetlen Dickens-regényben sem tartható fenn egy kompetens lányfigura nélkül. Az apák Dickens műveiben csak annyira képesek az Isten-király-apa háromszög eszméjét megtestesíteni, amennyire leányaik képessé teszik őket ennek a pozíciónak a betöltésére. A lányok ugyanakkor furcsa módon soha nem kívánják *tudatosan* felforgatni a család paternális és patriarchális ideológiáját.

Mégis újdonság, hogy a lány képes előmozdítani az apaság válságának a megoldását. Ezt az a folyamat tette lehetővé, amelyet Susan Morgan az apa „történetivé válásának” (*historicization*) nevez. E változás eredménye az volt, hogy az apát „immár nem természettől adott, hanem kulturális entitásként fogják fel, aki egyedi és változó tulajdonságokkal bír” (6). E történelmi paradigmaváltás az

apaság felfogásában, illetve azt a kapcsolatot illetően, amely az apaság ideológiája és annak gyakorlati megvalósulása között található, kikövezte az utat az otthon újfajta ideológiája számára. Susan Morgan szerint „a történetiségnek ez a tudata—beleértve azt is, hogy a jellem mindig változásban lévő jellem, hogy az én mindig az időbeliségben felfogott én, olyan, a kapcsolattartásra, érintkezésre irányuló készségek elismeréséhez vezetett, amelyeket hagyományosan alulértékeltek, s női tulajdonságként aposztrofáltak”. Ezzel magyarázható, hogy Dickens regényeiben „a könyörületesség és megbocsátás tulajdonsága következetesen mint az emberi kapcsolatok progresszív modellje jelenik meg” (17).

Dickens regényeiben a lányok azok, akik az otthoni viselkedésmintázatokat apránként újraalakítják. Épp ezért e regényekben megjelenített otthonokban az apaság válságát csak a leánygyermekek oldhatják meg.

Nyilvántartási szám: DEENK/297/2018.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Nyári Rudolf
Neptun kód: JO62SU
Doktori Iskola: Irodalom- és kultúratudományok Doktori Iskola

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (2)

1. **Nyári, R.:** Malfunctioning Domesticity in Charles Dickens's *Hard Times*.
In: *English Language and Literatures in English* 2016. Ed.: Borbély Julianna, L'Harmattan Kiadó, Budapest, 39-47, 2018, (Károli könyvek. Tanulmánykötet, ISSN 2062-9850) ISBN: 9789634144335
2. **Nyári, R.:** Paternal Devaluation and Revaluation of the Female Protagonist in Charles Dickens's *Hard Times*.
In: "Our Mutual Friend": New Perspectives in Dickens Studies. Szerk.: Tukacs Tamás, Bessenyei Könyvkiadó, Nyíregyháza, 121-130, 2013. ISBN: 9786155097621

Idegen nyelvű, külföldi könyvrészletek (2)

3. **Nyári, R.:** Cultural Subversiveness in Charles Dickens's *The Old Curiosity Shop*.
In: *Travelling around Cultures Collected Essays on Literature and Art*. Szerk.: Győri Zsolt és Moise Gabriella, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 118-131, 2016. ISBN: 9781443809962
4. **Nyári, R.:** The Displaced Daughter in Charles Dickens's *Dombey and Son*.
In: *Proceedings of the third edition of ELLE International Conference, Oradea*, 13-15 September 2013. Ed.: Titus Pop, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 65-73, 2014, (ISSN 2285-5432)

További közlemények

Idegen nyelvű, hazai könyvrészletek (2)

5. **Nyári, R.:** Religious Principles in Masterplots in Charles Dickens's Hard Times and Nathaniel Hawthorne's The Scarlet Letter.
In: English Language & Literatures in English 2014. Ed.: Julianna Borbély, Katalin G. Kállay, Judit Nagy and Dan H. Popescu, Károli Gáspár Református Egyetem : L'Harmattan Kiadó, Budapest, 98-104, 2015, (Károli könyvek. Tanulmánykötet, ISSN 2062-9850) ISBN: 9789634140948
6. **Nyári, R.:** Pathological Defence Mechanisms and Their Antecedents in Charles Dickens's A Tale of Two Cities.
In: Charles Dickens 200: Text and Beyond : A Commemorative Volume. Ed.: Hartvig Gabriella, Andrew C. Rouse, SPECHEL e-ditions, Martonfa, 135-144, 2014. ISBN: 9789630894579

Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (1)

7. **Nyári, R.:** Slavery vs. Freedom within the Domestic Context of Joseph Conrad's Almayer's Folly.
Topos. 6, 143-149, 2017. ISSN: 2063-8086.

Egyéb folyóiratközlemények (3)

8. **Nyári, R.:** An Essential Tool for Dickens Research.
Hung. J. Eng. Am. Stud. 17 (2), 390-392, 2011. ISSN: 1218-7364.
9. **Nyári, R.,** ford. Patkás, R.: Sophie Gee: Scandalul sezonului [Sophie Gee, The Scandal of the Season].
Foia Romaneasca. 49 (13), 10, 2009. ISSN: 1418-8341.
10. **Nyári, R.,** ford. Patkás, R.: Edward Rutherford: Londra [Edward Rutherford, London].
Foia Romaneasca. 58 (45), 12, 2008. ISSN: 1418-8341.

Idegen nyelvű konferencia közlemények (1)

11. **Nyári, R.:** The Problematics of Matrimony in the Light of Gender Interests in Oliver Goldsmith's The Vicar of Wakefield.
In: Proceedings of The First Edition of ELLE International Conference. Ed.: Liviú Cotrau, Casa Cartii de Stiinta, Cluj-Napoca, 217-221, 2011.

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományterületi ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2018.09.10.

